

नव जन्चेतना

NAWA JANACHETANA NATIONAL DAILY राष्ट्रिय दैनिक

अभिलेख राखेर हलाल पत्रकार सन्तानले आफूले लेखेका कुरालाई लिखित विवादमा लानिपर्छ। आइतबार टिभी रिजालिटी शो "सुपर कनेक्सी हिट"को प्रसारितमा उनले अभिनेत्री सुरक्षा पन्तलाई बोलार्थमा गर्दै अभिव्यक्ति दिएका थिए। हलालको उक्त अभिव्यक्तिको विडियो सामाजिक सञ्जालमा भाइरल बनि रहेको छ। घरेलू उनको

"सेक्स आफ इन्चुलर" नाम्नि प्रश्न गर्दै टोल गरिरहेका छन्। जति भिसिबल छि हलाल जोडले पढेले छेले छ।

आजको विचार...

जन्मघर... (दुई पेजमा)

अभिनेत्री प्रियंका कार्कीको फिल्म "मास्टर्जी"ले केन्द्रीय चलचित्र जीव सभितिबाट सर्वजनिक प्रदर्शनका लागि जौचपास प्रमाणपत्र प्राप्त गरेको छ। सभितिले फिल्मलाई "ध" श्रेणीमा वर्गीकरण गर्दै १६ वर्ष उमेर पुरा गरेका दर्शकले मात्र हेर्न पाउने गरी प्रदर्शन अनुमति दिएको हो। १६ अगस्ट २०२६ मा जारी प्रमाणपत्रअनुसार दुई घण्टा तीन मिनेट लामो चलचित्र नेपालमा सर्वजनिक प्रदर्शनका लागि स्वीकृत भएको हो। प्रमाणपत्रमा दृग्गान तथा भद्रिवाञ्ज्य पदार्थ प्रयोगका दृश्य भए स्वास्थ्यसम्बन्धी चेतावनी सन्देश अनिवार्य रूपमा राखनुपर्ने उल्लेख छ।

१ वर्ष ३२ अंक ३२ २०८३ भदौ १ गते सोमबार 17 August 2026, Monday पृष्ठ संख्या ८ मूल्य रु ५/-

संक्षिप्त समाचार

भूकम्पमा मृत्यु हुनेको संख्या २८७ पुग्यो

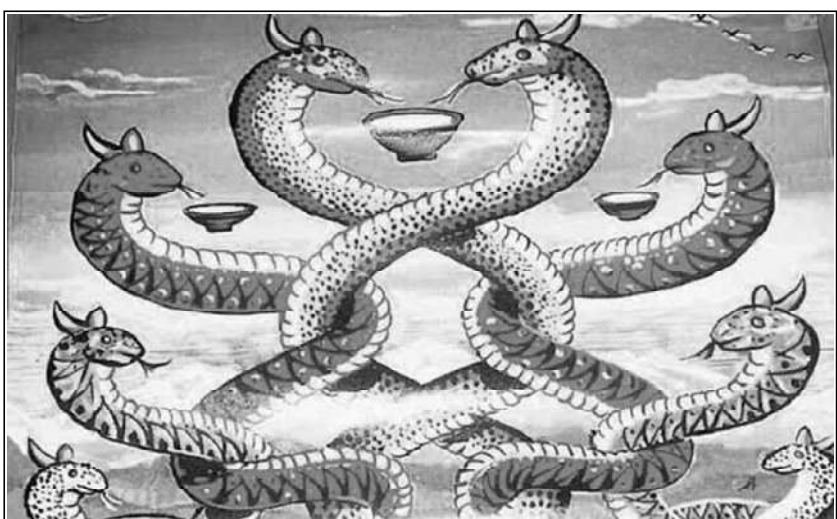
रासस/ क्युएनए

काठमाडौं, साउन ३१/कोलम्बियामा गत सोमबार भएको विनाशकारी भूकम्पमा परी ज्यान गुमाउनेको संख्या २८७ पुगनुका साथै करिब ४०० जना अझ बेपत्ता रहेको जनाइएको छ। कोलम्बियाका अधिकारीहरूले काली र पेरेरा सहरमा दुई तिहाइ भन्दा मानिसहरूको मृत्यु भएको बताएका छन्। घाइतेहरू मध्ये आधा भन्दा बढी प्रमुख सहरि केन्द्रहरूमा रहेको जनाउँदै अधिकारीहरूले पेरेरामा उदार टोलीहरू एउटा अतिग्रस्त होटलको भग्नावशेषमुनि फसेका चार जनाको उद्धार गर्नको लागि तैनाथ रहेको बताएका छन्। सरकारी तथ्याङ्कले विपत्तिको परिमाणलाई पुष्टि गरेको छ भने पश्चिमी कोलम्बियामा हजारौं आवासीय घर विध्वस्त, तथा स्वास्थ्य सुविधाहरूका साथै सार्वजनिक पूर्वाधारहरूमा गम्भीर रूपमा क्षति पुर्‍याएको जनाइएको छ। भूकम्पले यस क्षेत्रको पूर्वाधारलाई प्रभावित बनाउनुका साथै हजारौं परिवारलाई अस्थायी सुविधाहरूमा आश्रय लिन बाध्य पारेको जनाइएको छ।

नाग पञ्चमीमा नाग टाँस्ने परम्परागत चलन हराउँदै

हावा संवाधाला

पाप्मा, साउन ३१/ श्रावण शुक्ल पञ्चमी बिहानै घरआँगन सफा गरिन्छ। स्नानपछि पूजा सामग्री जुटाइन्छ। दही, दुबो, अक्षता, फूल, चन्दन, धूप-दीप र नैवेद्य तयार हुन्छ। अनि घरको मूलढोकामाथि वर्षभर घरमा नाग, सर्प र बिच्छीलगायतका जीवले दुःख नदिऊन्, अग्नि, मेघ र चट्याङको भयबाट जोगियोस् भन्ने कामनासहित नागको चित्र टाँसिन्छ। पाह्पासगायत हिन्दू समुदायमा यसरी सोमबार नाग पञ्चमी मनाइँदै छ। नागलाई देवताका रूपमा पूजा गर्दै घरको ढोकामा नागको तस्बिर टाँस्ने यो परम्परा वैदिककालदेखि चलिआएको मानिन्छ। तर समयसँगै नाग पञ्चमी मनाउने शैली फेरिँदै गएको छ। परम्पराका कतिपय विधि हराउँदै छन्, पूजा सामग्री जुटाउनेदेखि नागको चित्र बनाउनेसम्मका पुराना अभ्यास आधुनिकताले विस्थापित गर्दै

लगेको छ। पहिले ब्राह्मण-पुरोहितले आग्ने हातले नागको चित्र बनाएर जन्मानका घरमा पुरेथे। गोबर वा गहुँको पिठोबाट नागको आकृति बनाउने, त्यसमा विधिपूर्वक पूजा गर्ने र मूलढोकामा टाँस्ने चलन थियो। अहिले बजारमा पाइने छापिएका नागका चित्रले त्यो स्थान लिन थालेका छन्। व्यस्त जीवनशैलीका कारण पूजा पनि छोटो विधिमा सीमित हुन थालेको छ। "विधि विधानअनुसार पूजाआजा गर्न खोजे पनि पछिल्लो समय सहरि भेगमा शुद्ध गाईको दूध, गोबर तथा दुबोबस्ता सामग्री अभाव हुन थालेको छ," पण्डित विष्णु आचार्य भन्छन्, "कति सामग्री जुटाउने कठिन हुन थालेको छ। नाग टाँस्ने सिक्का पनि टाँस्ने चलन छ।" परम्पराअनुसार नाग पञ्चमीका दिन बिहानै स्नान गरी दीप, कलश र गणेशको पूजा गरिन्छ। त्यसपछि गोबर वा गहुँको पिठोबाट बनाइएको अथवा कागजमा चित्रित नागलाई दही, दुबो, कुश, फूल, सिन्दुर, चन्दनलगायत सामग्रीले पूजा गरिन्छ। धूप, दीप र नैवेद्य अर्पण गरी प्रार्थना गरेर पछि नागको चित्र घरको मूलढोकामाथि टाँसिन्छ। शारिर्क विश्वासअनुसार यसरी नागको पूजा गरी घरमा टाँस्ने बर्षभर नाग, सर्प र बिच्छीलगायत घिसने जीवबाट भय नहुने तथा अग्नि, मेघ र चट्याङको जोखिमबाट समेत रक्षा हुने विश्वास छ। नाग पञ्चमीका दिन घरको ढोकामा नाग टाँसेपछि खेतबारीमा खनजोत गर्न नहुने र नाग-सर्पलगायत घिसने जीवलाई मार्न नहुने मान्यता पनि छ। धर्मशास्त्रीय परम्पराअनुसार नागपञ्चमीमा अनन्त, वासुकी, पद्म, महापद्म, तक्षक, कुनीर, कर्कट र शङ्ख गरी आठ नागको पूजा गर्ने मान्यता छ। -**नर्सि कवित्त पेशमा...**

आत्महत्या समस्याको समाधान होइन:

आत्महत्याका प्रमुख कारण:

- मानसिक तनाव, डिप्रेशन, एक्लोपन वा निराशा,
- हिसा, पारिवारिक झगडा वा सम्बन्ध विच्छेद र प्रेमा असफलता,
- गरिबी, बेरोजगारी, आर्थिक संकट र ऋण लागु,
- हिनताबोध, आवेश र घुम्की ब्रेजाउनु,
- व्यक्तिगत र पारिवारिक इच्छा, आकांक्षा पूर्ती हुन नसक्नु,
- सोचे अनुसार सफलता प्राप्त नहुनु,
- सामाजिक बहिष्कार वा दुर्व्यवहार लगायत।

रोकथामका लागि:

- आफन्त, साथी वा विश्वासिलो व्यक्तिसँग समस्याका बारेमा खुलेर कुरा गरौं
- तनाव वा समस्या परेमा मनोचिकित्सक वा परामर्शकर्ताको सहयोग लिऔं
- आत्महत्याको सोच आएमा तत्काल परिवारका सदस्यलाई बताऔं वा सहायता केन्द्रमा सम्पर्क गरौं
- तनाव र निराशामा रहेका व्यक्तिको समस्या सुनौं र सहयोग गरौं

"एक-अर्कोको सहारा बनें, आत्महत्या होइन समस्याको समाधान खोजौं"

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

'सत्ताको उन्मादमा एमाले चलाउन खोजे प्रतिकार गर्छौं'

ताप्लेज, साउन ३१/ नेकपा एमालेका सचिव तथा सुम्बिनी प्रदेश इन्चार्ज छविबहाल विश्वकर्मासित सत्ताको उन्मादमा एमालेलाई गलत ढंगले चलाउन खोजिए त्यसको प्रतिकार गर्ने चेतावनी दिएका छन्। एमाले पक्षको पोखी बैठकलाई तानसेनमा सम्बोधन गर्दै सचिव विश्वकर्माले इगोको राजनीति सफल नहुने बताउँदै सरकारले जनतालाई सेवा दिनेभन्दा विपक्षी दलका नेता तथा कार्यकर्तालाई धम्क्याउने, थर्काउने र अनाहकमा पक्राउ गरेर आतंकित पार्ने काम गरिरहेकाले त्यसको एमालेले प्रतिकार गर्ने बताएका हुन्।

"कानूनको धज्जी उडाएर सत्ताको उन्माद देखाउनु हुँदैन, उनले चेतावनी दिए। एमाले राष्ट्रियता र जनताको हितमा काम गर्दै आएकोले विभिन्न घेराबन्दीको सामना गर्नुपरेको दावी गरे।

सचिव विश्वकर्माले वर्तमान राख्दा लगाउँदै त्यस्तो प्रयास सफल नहुने बताए। "जनअभिमतको एमालेले सम्मान गर्छ, उनले भने, "वर्तमान सरकारले जनताको हितमा काम गर्छ भने सहयोग गर्छौं, तर जनहिताविपरीत काम भए खबरदारी गर्छौं।" -**नर्सि कवित्त पेशमा...**

त्रिवि केन्द्रीय क्याम्पसमा दिवा सत्रको मात्रै कक्षा सञ्चालनले विद्यार्थीलाई अप्ठ्यारो

त्रिभुवन विश्वविद्यालय केन्द्रीय क्याम्पसमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूले अधिकांश विभागहरूको दिवा सत्रमा मात्रै कक्षा सञ्चालन हुँदा अप्ठ्यारो भएको गुनासो गरेका छन् । केन्द्रीय क्याम्पसमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूले दिवा सत्रमा कक्षामा आउने पने बाध्यता हुँदा रोजगारी, इन्टरनेसिय, अनुसन्धान, सीप विकास तथा अन्य व्यावसायिक गतिविधिमा संलग्न भई भविष्य निर्माण गर्ने अत्यन्त महत्त्वपूर्ण चरण हो । तर एमबीएस लगायतको कक्षा दिउँसो मात्र सञ्चालन हुने व्यवस्थाले अवसरहरूबाट वञ्चित गरिरहेको विद्यार्थीहरूको गुनासो छ । विशेषगरी नेपालको विभिन्न जिल्ला तथा दुर्गम क्षेत्रबाट काठमाडौँमा उच्च शिक्षाका लागि आएका विद्यार्थीहरूको कोठा भाडा, दैनिक जीवनयापन, यातायात तथा अध्ययन खर्च व्यवस्थापन गर्न अरुमा निर्भर छन् । तर, डे सिफ्टका कारण नियमित रोजगारी गर्न नसक्दा उनीहरू आर्थिक, मानसिक तथा शैक्षिक रूपमा प्रत्यक्ष प्रभावित भइरहेका छन् । यसले अध्ययन निरन्तरता, शैक्षिक गुणस्तर तथा पेसागत क्षमता विकासमा समेत असर भएको विद्यार्थी बताउँछन् । त्रिवि केन्द्रीय क्याम्पसमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूले त्रिवि उपकुलपति प्रा.डा.भोला थापालाई समेत ध्यानाकर्षण गराएका छन् । ध्यानाकर्षण पत्रमा भनिएको छ, 'व्यवस्थापन सहाय्यन्तर्गत व्यवस्थापक केन्द्रीय विभागमा सञ्चालित स्नातकोत्तर तह (एमबीएस) को कक्षा हाल दिउँसो (डे सिफ्ट) मा मात्र सञ्चालन भइरहेको व्यवस्थाप्रति हामी सन्तुष्ट विद्यार्थीहरूको गम्भीर ध्यानाकर्षण भएको छ । वर्तमान व्यवस्था विद्यार्थीहरूको शैक्षिक अधिकार, आर्थिक आत्मनिर्भरता, पेसागत विकास तथा समान अवसरको

सिद्धान्तसँग मेल नखाने भएकोले यसको तत्काल पुनरावलोकन आवश्यक भएको हाम्रो ठहर छ ।' स्नातकोत्तर तहका अधिकांश विद्यार्थीहरू २४-३० वर्ष उमेर समूहका छन् । यो उमेर अध्ययनसँगै रोजगारी, इन्टरनेसिय, अनुसन्धान, सीप विकास तथा अन्य व्यावसायिक गतिविधिमा संलग्न भई भविष्य निर्माण गर्ने अत्यन्त महत्त्वपूर्ण चरण हो । तर एमबीएस लगायतको कक्षा दिउँसो मात्र सञ्चालन हुने व्यवस्थाले अवसरहरूबाट वञ्चित गरिरहेको विद्यार्थीहरूको गुनासो छ । विशेषगरी नेपालको विभिन्न जिल्ला तथा दुर्गम क्षेत्रबाट काठमाडौँमा उच्च शिक्षाका लागि आएका विद्यार्थीहरूको कोठा भाडा, दैनिक जीवनयापन, यातायात तथा अध्ययन खर्च व्यवस्थापन गर्न अरुमा निर्भर छन् । तर, डे सिफ्टका कारण नियमित रोजगारी गर्न नसक्दा उनीहरू आर्थिक, मानसिक तथा शैक्षिक रूपमा प्रत्यक्ष प्रभावित भइरहेका छन् । यसले अध्ययन निरन्तरता, शैक्षिक गुणस्तर तथा पेसागत क्षमता विकासमा समेत असर भएको विद्यार्थी बताउँछन् । त्रिवि केन्द्रीय क्याम्पसमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूले त्रिवि उपकुलपति प्रा.डा.भोला थापालाई समेत ध्यानाकर्षण गराएका छन् । ध्यानाकर्षण पत्रमा भनिएको छ, 'व्यवस्थापन सहाय्यन्तर्गत व्यवस्थापक केन्द्रीय विभागमा सञ्चालित स्नातकोत्तर तह (एमबीएस) को कक्षा हाल दिउँसो (डे सिफ्ट) मा मात्र सञ्चालन भइरहेको व्यवस्थाप्रति हामी सन्तुष्ट विद्यार्थीहरूको गम्भीर ध्यानाकर्षण भएको छ । वर्तमान व्यवस्था विद्यार्थीहरूको शैक्षिक अधिकार, आर्थिक आत्मनिर्भरता, पेसागत विकास तथा समान अवसरको

अवसर उपलब्ध गराउनु आधुनिक, समावेशी, लचिलो र विद्यार्थीमैत्री विश्वविद्यालय प्रणालीको आधारभूत मान्यता हो । त्यसैले एमबीएसको कक्षालाई एउटै डे सिफ्टमा सीमित गर्नु विद्यार्थीको आर्थिक आत्मनिर्भरता, प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता र व्यावसायिक विकासका अवसरहरूलाई अनावश्यक रूपमा सङ्कुचित गर्ने व्यवस्था हो ।' व्यवस्थापन केन्द्रीय विभागप्रतर्गत सञ्चालित एमबीएस कक्षालाई मॉर्निङ सिफ्ट र इभनिङ सिफ्टमा सञ्चालन गर्ने व्यवस्था तत्काल लागू गर्न नयाँ भवनमा एमबीएसका सम्पूर्ण कक्षाहरू यथाशीघ्र सञ्चालन गर्ने माग गरेका छन् । एमबीएस अध्ययनरत विद्यार्थीहरूले शुल्क किस्तावन्दीमा तिर्न सक्ने व्यवस्था तत्काल लागू गरिनुपर्ने, विद्यार्थीमैत्री, लचिलो तथा समावेशी शैक्षिक वातावरण निर्माण गर्न कक्षा सञ्चालन, प्रशासनिक सेवा तथा शैक्षिक व्यवस्थापन प्रणालीलाई समयसमयमा सुधार गरिनुपर्ने विषय उठाएका छन् । व्यवस्थापन केन्द्रीय विभागले पुस्तकालय विकास शुल्क शीर्षकमा प्रत्येक विद्यार्थीबाट प्रत्येक सेमेस्टर दुई हजार पाँच सय असुल गर्दै आएको छ । तर, विभागीय पुस्तकालयको उपयोगबाट विद्यार्थीहरू वञ्चित रहनुपर्ने विद्यार्थीको गुनासो छ । सेवा उपलब्ध नगराई उच्च शुल्क असुल गर्नु विद्यार्थी हित विपरीत र अन्यायपूर्ण भएकोले यथाशीघ्र विभागीय पुस्तकालय सबै विद्यार्थीका लागि नियमित रूपमा सञ्चालन गर्ने सिले व्यवस्था गर्न माग गरेका छन् ।

-मनसाधन बरार उटकम

शिक्षा ऐनअघि सार्दै प्रदेशमा 'शिक्षा संवाद' गर्दै मन्त्रालय

शिक्षा मन्त्रालयले प्रस्तावित शिक्षा ऐन ल्याउनुअघि सार्दै प्रदेशमा पुगेर शिक्षा, विद्यार्थी, प्रधानाध्यापक, अभिभावकसहित शिक्षा क्षेत्रका सबै सरोकारवालासँग प्रत्यक्ष छलफल गर्ने भएको छ ।

मन्त्रालयले सुरु गर्न लागेको 'शिक्षा संवाद' अभियानको पहिलो कार्यक्रम आज शनिबार विराटनगरमा आयोजना हुँदैछ । विराटनगरस्थित आदर्श माध्यमिक विद्यालयमा ११ वजे कार्यक्रम आयोजना गर्न लागिएको हो । मन्त्रालयका अनुसार अभियानअन्तर्गत कोशी प्रदेशको विराटनगर, मधेश प्रदेशको जनकपुर, बागमती प्रदेशको हेटौँडा, गण्डकी प्रदेशको पोखरा, लुम्बिनी प्रदेशको बुटवल, कर्णाली प्रदेशको सुर्खेत र सुदूरपश्चिम प्रदेशको धनकुलमा कार्यक्रम आयोजना गरिनेछ । कार्यक्रममा शिक्षा मन्त्रालयका मन्त्रीका

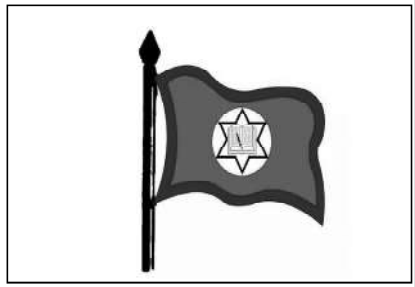
सल्लाहकार शैलेन्द्र झा र विद्यालय महाशाखा प्रमुख शिव साकोटालगायत सहभागी हुनेछन् । छलफलमा स्थानीय तहका शिक्षा प्रतिनिधि, शिक्षा, विद्यार्थी, प्रधानाध्यापक, अभिभावक तथा अन्य शिक्षा सरोकारवालाका सुभाष र

धारणा संकलन गरिने छ । शिक्षा ऐन निर्माणको प्रक्रियालाई थप सहभाषितामूलक बनाउँदै प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट प्राप्त सुझावलाई नीति निर्माणमा समेट्ने उद्देश्यले अभियान सञ्चालन गर्न लागिएको हो ।

-महा कुरा उटकम

भदौदेखि आन्दोलनको कार्यतालिका ल्याउँदै शिक्षक महासंघ

शिक्षा तथा विद्यालय कर्मचारीका माग सम्बोधनमा सरकार गम्भीर नभएको भन्दै नेपाल शिक्षक महासंघ राष्ट्रिय समितिले भदौ पहिलो साता आन्दोलनको कार्यतालिका सार्वजनिक गर्ने भएको छ । महासंघले तय गरेको कार्यतालिका अनुसार पहिलो चरणमा शिक्षा तथा खेलकुदमन्त्री समित पेश्वरेलाई मागपत्रसहितको ध्यानाकर्षण पत्र बुझाइनेछ । त्यसपछि देशभर प्रचारात्मक तथा शान्तिपूर्ण दबावमूलक विरोधका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछन् । महासंघले अधि सारेको आन्दोलनको कार्यतालिका विगतका सहमतिले आधारित र ऐन-नियमावलीमा रहेका विभेदकारी व्यवस्थाहरूको खारेजीका केन्द्रित छ । २०७५, २०७६ र २०८० मा भएका सम्झौताहरू तथा २०८२ वैशाख १७ गतेको मन्त्रिपरिषदको ९ बुँदे निर्णय कार्यान्वयन नभएपछि महासंघले २०८२ भदौ १३ देखि दबाव बढाउँदै लगेको थियो । तर, २०८२ साउन २५ गते लागू गरिएको शिक्षा नियमावलीको १० औँ संशोधनले शिक्षक तथा कर्मचारीहरूलाई भन्नु निरुत्साहित बनाएकोले आन्दोलनको नयाँ तालिका तय गर्नुपर्ने महासंघले स्पष्ट पारेको छ । नियमावलीको १० औँ संशोधनले सस्था प्रक्रियामा ज्येष्ठताको ३५ अङ्क, प्रमाणपत्रको २० अङ्क र तालिमको १० अङ्क गरी कुल ६५ अङ्क तोकेर शिक्षक सेवा आयोगमा परीक्षाको ३५ अङ्क र अव्यावहारिक व्यवस्था गरेको भन्दै शिक्षकहरूले आपत्ति जनाएका छन् । यसले गर्दा विशेष गरी नवप्रवेशी शिक्षकहरूमा चरम निराशा छापेको र दुर्गमका विद्यालयहरूमा शिक्षकको अभाव भई पठनपाठन नै ध्वस्त हुने जोखिम बढेको महासंघको निष्कर्ष छ । महासंघका अनुसार विद्यालय व्यवस्थापन समिति र प्रधानाध्यापकको अधिकार क्षेत्रलाई कायमै राखेको भन्दै त्यसलाई नसच्याएसम्म घोषित कार्यक्रमहरू रोकिने छैनन् । यस पटकको आन्दोलनको मुख्य कार्यवृत्ति र मागपत्रमा वषैदेखि न्यून तलबमा सेवा गरिरहेका प्रारम्भिक बालविकास शिक्षक, विद्यालय कर्मचारी तथा शिक्षण सिकाइ अनुदानका कार्यरत शिक्षकहरूको हकहितलाई प्राथमिकतामा राखिएको छ । राज्यले अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा एन अनुसार न्यूनतम ११ हजार ५ सय रूपैयाँ पारिश्रमिक उपलब्ध गराउन आनाकानी गरिरहेको अवस्थामा हालै बुद्धिएको तलब, महँगी भत्ता र प्रोत्साहन भत्ता यी शिक्षक-कर्मचारीहरूले समेत स्पष्ट रूपमा पाउने गरी कार्यान्वयन गराउनु आन्दोलनको प्रमुख लक्ष्य रहेको पराजुली बताउँछन् । स्थानीय भत्ता वितरणमा शिक्षक र कर्मचारीविरुद्ध गरिएको विभेद अन्त्य हुनुपर्ने, निजी स्रोत तथा संस्थागत विद्यालयका शिक्षकहरूलाई योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा कोषमा अनिवार्य आबद्ध गराउनुपर्ने र वर्षौंदेखि एउटै श्रेणीमा रोकिएका स्थानीय शिक्षकहरूको आबधिक बढुवा सुनिश्चित हुनुपर्ने माग शिक्षकहरूको छ । स्थानीय तहहरूले वर्षौंदेखि सेवा गरेका राहत, अस्थायी, करार तथा साविक उच्च माध्यमिक शिक्षकहरूलाई विनाद्वारण शिक्षासैन गर्ने र कतिपयलाई उमेर हदका कारण रिक्तो हात भिदा गर्नुपर्ने अन्यायपूर्ण अवस्था भएकाले महासंघको ठहर छ । शिक्षकहरूको पेसागत स्थायित्व र सम्मानजनक व्यवस्थापनमा सरकार गम्भीर नभएको पीडित शिक्षकहरूको भनाइ छ । महासंघका प्रतिनिधिहरूले शिक्षकहरूका लागि आन्दोलन रहर्न नै बाध्यता भएको उल्लेख गर्दै

विद्यालय बन्द गरेर सडकमा आउन नपरोस् भन्ने चाहना रहे पनि सरकार जिम्मेवार नबने जुनसुकै कडा कदम चाल्न तयार रहेको बताएका छन् ।

'विद्यालय कर्मचारीको दरबन्दी सुनिश्चित गरियोस्'
नेपाल विद्यालय कर्मचारी परिषद् राष्ट्रिय समितिका अध्यक्ष गङ्गाराम तिवारीले आना मागहरूलाई प्राथमिकताका साथ समेटिएमा महासंघले आह्वान गरेको आन्दोलनमा सहभागी हुने जानकारी दिए । उनले लामो समयदेखि अनुदानका भरमा काम गरिरहेका सामुदायिक विद्यालयका कर्मचारीहरूको स्थायी दरबन्दी सुनिश्चित गरिनुपर्ने प्रमुख माग रहेको बताए । ३० देखि ४० वर्षसम्म सेवा गरेका र ६० वर्ष उमेर पुगेका कर्मचारीहरूलाई सम्मानजनक सेवा-सुविधा, उपदान तथा औषधि उपचारको व्यवस्थासहित अवकाश दिनुपर्ने परिषद्को अडान छ । देशभर रहेका करिब ३० हजार विद्यालय कर्मचारीहरूको भविष्य सुनिश्चित गर्न सरकारले ठोस कदम चाल्नुपर्नेमा उनले जोड दिए । उनले भने, 'नेपाल शिक्षक महासंघको आन्दोलनमा विद्यालय कर्मचारीको मुद्दालाई पहिलो प्राथमिकतामा राखिए हामी सहभागी हुन्छौं । हाम्रो मुख्य माग विद्यालय कर्मचारीको दरबन्दी सुनिश्चितता नै हो ।'

शिक्षा-कर्मचारीमैत्री 'विद्यालय शिक्षा ऐन' जारी गर्ने माग

गत साउन १६ र १७ गते बसेको नेपाल शिक्षक महासंघको तेस्रो राष्ट्रिय परिषद्को बैठकले शिक्षकका मुद्दा सम्बोधनका सवालमा १३ बुँदे निर्णय गरेको थियो । महासंघले चालू आर्थिक वर्षको बजेटमार्फत प्रारम्भिक बालविकास शिक्षक, विद्यालय कर्मचारी तथा सिकाइ अनुदानका शिक्षकहरूलाई तलब वृद्धि, प्रोत्साहन भत्ता र महँगी भत्ताबाट वञ्चित गराइएको भन्दै विरोध गरेको छ । बालविकास शिक्षक र विद्यालय कर्मचारीका लागि स्पष्ट दरबन्दी सिर्जना गरी सोही अनुसार सेवा-सुविधा उपलब्ध गराउन तथा दुर्गमका कार्यरत शिक्षकहरूलाई निजामती सरह स्थानीय भत्ता तत्काल वितरण गर्न माग गरिएको छ । सरकारसँगको पूर्वसहमति अनुसार यथाशीघ्र शिक्षक-कर्मचारीमैत्री 'विद्यालय शिक्षा ऐन' जारी गर्ने, शिक्षा क्षेत्रमा कुल बजेटको २० प्रतिशत लगानी पुर्‍याउन र माध्यमिक तहसम्मको शिक्षा निःशुल्क तथा अनिवार्य गर्ने संवैधानिक व्यवस्थालाई व्यावहारिक रूपमा लागू गर्न सरकारको ध्यानाकर्षण गराइएको छ । महासंघले संस्थागत र पेसागत हितका लागि आफ्नो तेस्रो संशोधित विधान परिमार्जन गरी स्वीकृतिका लागि शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयमा पेश गरिसकेको जनाएको छ ।

विपत्तिका सहमतिहरू के छ ?
पटकपटक सम्झौता गए पनि कार्यान्वयनमा सरकार गम्भीर नभएको शिक्षक तथा कर्मचारीको गुनासो छ । पछिल्लो पटक २०८२ भदौ १७ गते तत्कालीन शिक्षा मन्त्री रघुजी

पन्तको पालामा सरकार र महासंघविरुद्ध ९ बुँदे सम्झौता भएको थियो । उक्त सहमतिको पहिलो बुँदामा शिक्षक तथा विद्यालय कर्मचारीलाई काठमाडौँको निजामती अस्पतालमा उपचार सल्लुयत उपलब्ध गराउने उल्लेख थियो । यस्तै, राहत, अस्थायी, साविक उमावि, सिकाइ अनुदान लगायतका शिक्षकहरूको विरामी विदा सल्लुयत हुने र अवकाशका बेला एकमुष्ट रकम पाउने विषय समेटिएको थियो । आगामी आर्थिक वर्ष २०८२२३ देखि स्थायी शिक्षकहरूका लागि निजामती सरह ग्रेड सङ्ख्या र रकम कायम गर्ने भनिएको थियो । महासंघले हालसम्म कार्यान्वयन भएको छैन । सहमति पत्रमा सबै प्रकारका शिक्षकहरूले प्रचलित कानून बमोजिम दुर्गम भत्ता पाउने, निजी स्रोतका शिक्षक-कर्मचारीलाई सामाजिक सुरक्षा कोषमा आबद्ध गर्ने र शिक्षकहरूलाई सरकारको मर्यादकममा सराविक गरी उल्लेख थियो । साथै, निम्न माध्यमिक तह प्रथम श्रेणीका शिक्षकको तलब र ग्रेड माध्यमिक द्वितीय श्रेणी सरह बनाउने सहमति समेत भएको थियो ।

सरकारसँग नेपाल शिक्षक महासंघका मुख्य मागहरू :

२०७५, २०७६ र २०८० सालका सहमतिहरू समेटेर गरी शिक्षक-कर्मचारीमैत्री विद्यालय शिक्षा ऐन तत्काल जारी गर्नुपर्ने । २०८२ वैशाख १७ गतेको मन्त्रिपरिषदको ९ बुँदे निर्णय अक्षरसः कार्यान्वयन गर्नुपर्ने । शिक्षा नियमावलीको १० औँ संशोधनका असंवैधानिक तथा अव्यावहारिक व्यवस्थाहरू खारेज वा संशोधन गर्नुपर्ने । राहत, अस्थायी, करार र शिक्षण सिकाइ अनुदान लगायतका सबै शिक्षककर्मचारीको स्थायिकता लागि स्पष्ट खाका ल्याउनुपर्ने । विपत्तिका दरबन्दी प्रणाली अन्त्य गरी 'तहगत दरबन्दी' कायम गर्नुपर्ने र अव्यावहारिक स्थायी प्रणाली खारेज गर्नुपर्ने । लामो समय एउटै श्रेणीमा कार्यरत स्थायी शिक्षकका लागि 'आवधिक बढुवा'को प्रबन्ध गर्नुपर्ने । विद्यालय व्यवस्थापन समिति र प्रधानाध्यापकका अधिकार पुनः सुदृढ गरिनुपर्ने । स्थानीय तहबाट शिक्षककर्मचारीलाई गैरकानूनी रूपमा हटाउने कार्य रोकिनुपर्ने । ईश्टीका सहजकर्ता र विद्यालय कर्मचारीलाई अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा एन अनुसार न्यूनतम पारिश्रमिक, महँगी भत्ता र बुद्धि भएको नयाँ तलबमान उपलब्ध गराउनुपर्ने । शिक्षक र कर्मचारीविरुद्धको स्थानीय भत्ता पारिश्रमिक, महँगी भत्ता र बुद्धि भएको भत्ताको विभेद अन्त्य गरी सबैलाई समान भत्ता वितरण गर्नुपर्ने । निजी स्रोत तथा संस्थागत विद्यालयका शिक्षककर्मचारीलाई अनिवार्य रूपमा सामाजिक सुरक्षा कोषमा आबद्ध गराउनुपर्ने । विशेष शिक्षा र प्राविधिक धारका शिक्षककर्मचारीको वृत्तिविकासका लागि स्पष्ट नीति बनाउनुपर्ने । उमेर हदका कारण अवकाश पाउने अस्थायी शिक्षककर्मचारीका लागि सम्मानजनक उपदान र राहतको व्यवस्था गर्नुपर्ने ।

-रातोपाटी उटकम

किशोर श्रेष्ठलाई तत्काल रिहाइ गर्न माग

पाल्पा, साउन ३१/जनआस्था साप्ताहिकका सम्पादक तथा प्रेस काउन्सिल नेपालका पूर्व कार्यवाहक अध्यक्ष किशोर श्रेष्ठलाई समाचार लेखेकै कारण पक्राउ गरिएको भन्दै नेपाल पत्रकार महासंघ पाल्पाका पूर्वदेखि वर्तमान नेतृत्वका पत्रकार अर्जुन र एक पत्रकार प्रतिष्ठानले गम्भीर आपत्ति जनाएका छन् ।

नेपाल पत्रकार महासंघ पाल्पाका संस्थापकदेखि वर्तमान नेतृत्वसम्मका मेघराज शर्मा, गोविन्द भट्टराई, भूपेन्द्र गहिर, भगवान भण्डारी, राजेशकुमार अर्वाल, रेखिराम राना र कमलराज तिमिल्सेनाले संयुक्त विज्ञप्ति जारी गर्दै पत्रकार श्रेष्ठलाई तत्काल रिहाइ गर्न माग गरेका हुन् ।

उनीहरूले श्रेष्ठलाई तत्काल विनाशर्त

रिहा गरी प्रेस स्वतन्त्रताको सम्मान गर्न सरकारसँग माग गरेका छन् । साथै समाचारसम्बन्धी विवादको निरुपण प्रेस काउन्सिलमार्फत गर्न र सुरुआत निकायमार्फत प्रेस नियमन गर्ने प्रवृत्ति अन्त्य गर्न उनीहरूले आग्रह गरेका छन् । यस्तै पुष्पलाल स्मृति प्रतिष्ठान नेपाल पाल्पाले पनि एक विज्ञप्ति जारी गर्दै श्रेष्ठको तत्काल रिहाइको माग गरेका छन् । पत्रकार प्रतिष्ठानका निवर्तमान अध्यक्ष गोविन्दप्रसाद भट्टराई र अध्यक्ष सन्तोष खनालद्वारा जारी विज्ञप्तिमा प्रकाशित समाचारप्रति असहमति भए प्रेस काउन्सिल नेपालमार्फत कानुनी प्रक्रिया अघि बढाउनुपर्नेमा प्रहरीमार्फत पत्रकार पक्राउ तथा सञ्चार सामग्री

जफत गरिनु प्रेस तथा अभिव्यक्ति स्वतन्त्रता, पत्रकार आचारसंहिता र संविधानको मर्मविपरीत भएको ठहर छ ।

उनीहरूका अनुसार श्रेष्ठलाई साउन २७ गते राति करिब ९ बजे काठमाडौं प्रहरी परिसरको टोलीले ललितपुरस्थित निवासबाट पक्राउ गरेको थियो । पक्राउपछि समाचारको स्रोत खोज्ने क्रममा प्रहरीले घर तथा कार्यालयमा पटक-पटक खानतलासी गरी सिपीयू, ल्यापटप, मोबाइल, आइप्याडलगायत सञ्चार उपकरण तथा बालबालिका अध्ययन सामग्रीसमेत जफत गरेको परिवारको भनाइ छ ।

‘सत्ताको उन्मादमा एमाले ...

...उनले बालेन नेतृत्वको सरकारले कानुनसम्मत ढंगले काम नगरेको तथा अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्धलाई असन्तुलित बनाउने गतिविधि गरिरहेको आरोप लगाए । यस्ता गतिविधि नसच्याए त्यसका विरुद्ध आवाज उठाउने उनको भनाइ थियो ।

एमालेका नेता तथा कार्यकर्ता पार्टीको अनुशासन र प्रणालीमा चल्नुपर्नेमा समेत उनले जोड दिए । एमालेमा रहेर ‘फ्री स्टाइल’ मा चल्ने छुट कसैलाई नभएको बताउँदै उनले पार्टीको नीति, विधि र प्रणालीअनुसार अघि बढ्न आग्रह गरे । “कुस्ती खेलमा पनि नियम हुन्छ, एमालेमा पनि आफ्नै नीति र नियम

छन्”, उनले भने। विश्वकमलले आगामी दिनामा पार्टीलाई थप मजबुत बनाएर अघि बढाउने विषयमा पार्टी केन्द्रको सचिवालयमा छलफल भइरहेको जानकारी दिए । प्रदेश तहमा समेत छलफल गरी सुझाव संकलन गरिएको र प्राप्त सुझावलाई समेटेर कार्यदलले प्रतिवेदन तयार गरिरहेको उनले बताए । एमालेले सञ्चालन गरिरहेको ‘मिसन जागरण अभियान’ ले पार्टीका तल्लो तहमा रहेका जनता, नेता-कार्यकर्ता तथा शुभेच्छुकसँग प्रत्यक्ष जोडिने लक्ष्य लिएको उनले बताए । आफूमा जिम्मेवारी इमानदारीपूर्वक पूरा गर्ने समेत उनले नेता तथा कार्यकर्तालाई आग्रह गरे । बैठकमा एमाले केन्द्रीय

सदस्य ठाकुर गैरे, केन्द्रीय सदस्य तथा पाल्पा इन्चार्ज नारायण आचार्य, लुम्बिनी प्रदेश कमिटी अध्यक्ष राधाकुण्डा कँडेललगायतको उपस्थिति थियो । एमाले लेखा आयोगका केन्द्रीय उपाध्यक्ष धनेन्द्रराज घिमिरेले समसामयिक प्रस्ताव प्रस्तुत गरेका थिए । बैठकमा एमाले पाल्पाका उपसचिव दीपक विश्वकमलले पार्टी केन्द्रको अन्तरपार्टी निर्देशन तथा प्रदेश कमिटीको आन्तरिक कमिटी निर्देशनबारे जानकारी गराएका थिए । एमाले पाल्पाका अध्यक्ष ओमबहादुर घर्तीमगरको अध्यक्षता, उपाध्यक्ष विमल कुलेलेको स्वागत, सचिव रामजी पोखरेलको सञ्चालनमा बैठक भएको हो । **मिसन विवरणकाबाट**

नाग पञ्चमीमा नाग...

...नागको चित्रमा दही, दुध, दुधो, अक्षता, फूल, चन्दनलगायत सामग्री चढाएर पूजा गरेपछि घरको मूलढोकाभाथि टाँसे परम्परा रहेको । नागपञ्चमीको परम्परा परिवर्तन हुँदै गए पनि यसको सांस्कृतिक महत्व भने कायमै छ । नागलाई प्रकृति, वर्षा र पानीसँग जोडेर

हेर्ने धार्मिक मान्यता छ । साथै सर्पले खेतबारीमा मुसा तथा अन्य जीवको संख्या नियन्त्रण गर्न सहयोग गर्ने भएकोले यसको पर्यावरणीय महत्वसमेत रहेको विश्वहरूले बताउँदै आएका छन् । यसरी हेर्दा नागपञ्चमीमा नागको चित्र टाँसे चल्न केवल धार्मिक

कर्मकाण्ड मात्र होइन, पुस्तोदेखि हस्तान्तरण हुँदै आएको सांस्कृतिक अभ्यास पनि हो । छापिएका चित्रले परम्पराको बाहिरी स्वरूप जोगाए पनि हालैले नागको चित्र बनाउने पुरानो सीप र त्यससँग जोडिएको सामाजिक अभ्यास भने क्रमशः हराउँदै गएको देखिन्छ ।

खेलकुद समाचार

बङ्गलादेशले रच्यो इतिहास

काठमाडौं, साउन ३१/बङ्गलादेशले पहिलो टेस्ट क्रिकेटमा घरेलु टोली अस्ट्रेलियालाई ९ विकेटले हराउँदै इतिहास रचेको छ । अस्ट्रेलियाले दिएको ५७ रनको लक्ष्य बङ्गलादेशले खाना समयपछि १ विकेट गुमाएर भेटायो । बङ्गलादेशका मोमिनुल हकले नटआउट ३०, शादमान इस्लामले नटआउट २५ रन बनाए । अस्ट्रेलियाका जोश हेजलवुडले १ विकेट लिए । बङ्गलादेशले टेस्ट क्रिकेटमा पहिलो पटक अस्ट्रेलियालाई उसकै घरमा हराएको हो । समयमा टेस्ट क्रिकेटमा अस्ट्रेलियामाथि बङ्गलादेशको यो दोस्रो जीत हो । यसअघि सन् २०१७ मा घरेलु मैदान मिरपुरमा भएको टेस्ट क्रिकेटमा बङ्गलादेशले अस्ट्रेलियालाई २० रनले हराएको थियो ।

पहिलो टेस्टको पहिलो पारीमा बङ्गलादेशले तन्जिम हसन तमिमको शतक तथा कप्तान नजमुल होसेन शान्तो र मेहदी हसन मिराजको अर्धशतकको मद्दतमा ४२६ रन बनाएको थियो । अस्ट्रेलियाका जोश हेजलवुडले ६ विकेट लिए । यस्तै अस्ट्रेलियाले पहिलो पारीमा स्टेभन स्मिथको अर्धशतकको मद्दतमा १९८ रन बनाएको थियो । बङ्गलादेशका हसन महमूदले ६ विकेट लिए । अस्ट्रेलियाले दोस्रो पारीमा क्यामरून ग्रीनको शतकको मद्दतमा २८४ रन बनाएको थियो । बङ्गलादेशका मेहदी हसन मिराजले ५ विकेट लिए । अस्ट्रेलिया र बङ्गलादेशबीचको अन्तिम तथा दोस्रो टेस्ट आउटो शान्तिकारदेखि प्याकेको प्रेट्यारिस् रिफ एरिनामा शुरू हुनेछ ।

वर्गिकृत डिस्प्ले

१X५ साइजमा मात्र

वर्गिकृत
डिस्प्लेमा
विज्ञापन
दिनुहोस्
व्यवसाय
बढाउनुहोस् ।

सम्पर्क: ०७५-५२०६०१

अर्थ/कॉर्पोरेट समाचार

भदौका लागि पनि बैंकहरूले घटाए ब्याजदर

पाल्पा, साउन ३१/पछिल्ला केही महिना यता बैंकहरूले दिने निक्षेपको ब्याजदर निरन्तर घटाउँदै आएका छन् । भदौ महिनामा पनि वाणिज्य बैंकहरूको औसत ब्याजदर घटेको छ । बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले भदौ महिनाका लागि ब्याजदर सूची सार्वजनिक गर्दै औसत ब्याजदर घटेको जनाएका छन् ।

२० वटा वाणिज्य बैंकले सार्वजनिक गरेको सूचीअनुसार व्यक्तिगत मुद्दती निक्षेपमा दिने अधिकतम ब्याजदर औसतमा साउनको तुलनामा भदौमा ०.०३१५ प्रतिशत बिन्दु घटेको छ । साउनमा अधिकतम मुद्दती ब्याजदर औसत ४.१६७५ रहेकोमा भदौमा यो ४.१३६० प्रतिशतमा कायम भएको छ । साउनको तुलनामा भदौमा ५ वाणिज्य बैंकले ब्याजदर केही घटाएका छन् भने १५ ले स्थिर राखेका छन् । साउनको तुलनामा भदौमा ब्याजदर घटाएका बैंकमा नेपाल, सिटिजनस्, स्टान्डर्ड चार्टर्ड, कुमारी र सिद्धार्थ बैंक छन् । अरु १५ बैंकले स्थिर राखेका छन् । केही बैंकले ब्याजदर सामान्य घटाउँदा औसत दर घटेको हो । व्यक्तिगत मुद्दतीको अधिकतम ब्याजदर ४.५५ प्रतिशतभन्दा तल फरेको छ । भदौमा व्यक्तिगत मुद्दतीमा

नबिल र प्रभुको ब्याजदर अरुको भन्दा केही बढी देखिन्छ । तर दुवैले दिने ४.५५ प्रतिशत ब्याजदर १० वर्षभन्दा बढी अवधि को लागि मात्रै हो । तसर्थ लामो अवधिका लागि केही बढी र छोटो अवधिका लागि कम ब्याजदर बैंकले दिने गरेका छन् । बैंकहरूमा लगानीयोग्य रकम पर्याप्त रहेको तथा कर्जा प्रवाह हुन नसक्दा ब्याजदर घटिरहेको छ ।

राष्ट्र बैंकले पछिल्लो समय लामो अवधिका लागि समेत तरलता खिचिरहेको छ । राष्ट्र बैंकले वित्तीय प्रणालीको तरलता अवस्था र अन्तर बैंक ब्याजदर व्यवस्थापनका लागि निक्षेप संकलन, ब्याजी निक्षेप सुविधा लगायत उपकरण मार्फत बैंकको पैसा खिच्दै आएको छ । व्यक्तिगत मुद्दती निक्षेपको ब्याजदर घट्दा बचत तथा संस्थागत मुद्दतीसँगै कर्जाको ब्याज पनि घट्न जान्छ । खाला खोलेकाहरूले भने त्यतिबेलाको शर्तअनुसार सीधा ब्याजदर पाउँछन् । भदौमा बुन्ने नयाँ मुद्दती खाता तथा यो महिनामा अवधि समाप्तपछि नवीकरण हुने मुद्दतीका हकमा मात्रै नयाँ ब्याजदर कायम हुने छ । जब निक्षेपको ब्याजदर घट्छ, त्यसले आधार दर घटन गर्दा कर्जाको ब्याजदर घटाउनका लागि दबाव पुग्छ ।

मनको आवाज.....

‘नाम पनि यूनिन, कम पनि यूनिन’

यूनिनक एफ.एम. ५४.९ मेगाहर्ज

विज्ञापनको लागि सम्पर्क :

यूनिनक शोसियल कम्प्युनिकेशन

प्रा.लि.

तानसेन, पाल्पा

०७५-५२९८६८, ५२९८६६

E-mail

news.uniquefm@gmail.com

www.uniquefm942.com

हरेक प्रहरका ताजा समाचारका लागि www.shittalpati.com क्लिक गर्नुहोस् ।

जैनचेतना दैनिकको आधिकारीक वेबसाइट
शितलपाटी .कम
www.shittalpati.com
डिजिटल पत्रिका

